

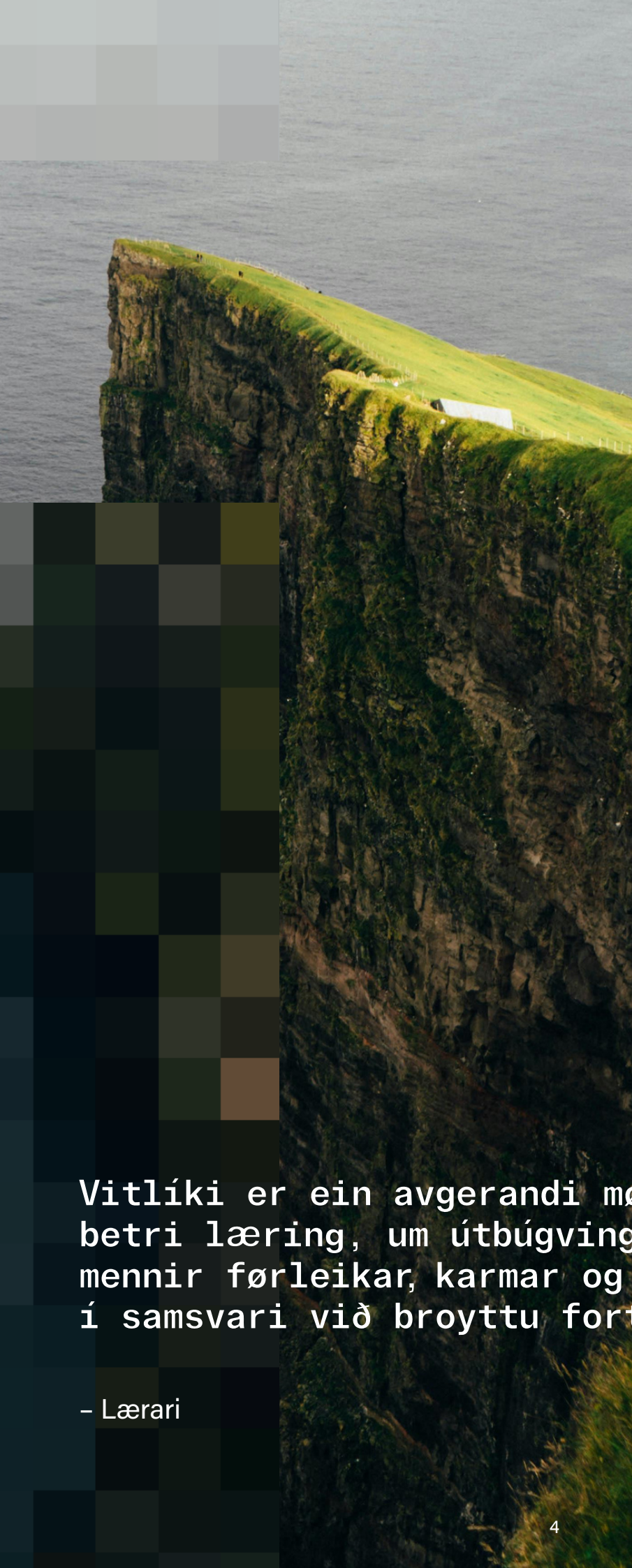

Vitlíki við skili

Læring í miðdepilin

Vitlíkisstrategi fyri undirvísingargeiran

Samandráttur	5
Grundarlag	6
Stevnumið	9
Strategisk átøk	10
Íverksetan	14
Politisk raðfesting	25
Niðurstøða	26

Vitlíki er ein avgerandi møguleiki fyri
betri læring, um útbúgvingarskipanin
mennir førleikar, karmar og arbeiðshættir
í samsvari við broyttu fortreytirnar

– Lærari

Samandráttur

Føroyska útbúgvingarskipanin skal fyrireika børn, ung og vaksin til eitt samfelag og ein arbeiðsmarknað, har vitlíki og nýggj talgild tøkni gerast alsamt meira týðningarmikil. Útbúgvingarskipanin hevur samstundis ein týðandi leiklut í at styrkja demokratifatan, kritiska hugsan, álítandi vitan, inklusjón og javnbjóðis atgongd til læring í eini tíð, har vitlíki grundleggjandi broytir fortreytirnar fyri, hvussu vitan verður framleidd, miðlað og nýtt.

Endamálið við hesi strategi er at skapa samanhagandi karmar fyri, hvussu vitlíki verður brúkt á ein námsfrøðiliga, fakliga og etiskt væl grundaðan hátt í føroysku útbúgvingarskipanini. Strategiin skal tryggja, at vitlíki verður brúkt sum partur av einari fakligari og námsfrøðiligari menningartilgongd, har tøkni styrkir læring, dygd og sjálv-

støðuga hugsan. Hetta skal byggja víðari á kunnsleika og førleikar, sum eru grundarlagið undir læring og albuving.

Arbeiðið verður framt stigvíst fram til 2032 gjøgnum átøk innan fyri undirvísing og læring, eftirmeting og próvtøkur, førleikamenning og gransking og miðling.

Íverksetanin av strategiini fer at krevja munandi fígging og politiska raðfesting komandi árini. Arbeiðið eigur at verða sett í gongd beinanvegin og fremjast stigvíst, soleiðis at fyrstu avgerðirnar byggja á eitt trygt fakligt og fíggarligt grundarlag, og at komandi raðfestingar kunnu tillagast tørvinum í útbúgvingarskipanini.

Vitlíki er vitleyst uttan kritiska hugsan

– Lærari

Grundarlag

Strategiskjalið byggir á verkstovur og samrøður, sum arbeiðsbólkurin framdi á vári 2026 við umboð fyri leiðslur, umsiting, undirvísarar, næmingar, lesandi og aðrar viðkomandi áhugapartar. Verkstovurnar vóru skipaðar eftir einum leisti, sum tryggjaði, at vitan, royndir og sjónarmið komu fram úr øllum pørtum av útbúgvingarskipanini.

Strategiini er úrslitið av hesum arbeiði og byggir beinleiðis á tey sjónarmið, tær royndir og tey tilmæli, sum komu fram í tilgongdini.

Skjalið hevur harumframt verið til hoyringar og viðgerðar hjá fakfeløgum og luttakarum í verkstovunum, áðrenn tað varð endaliga orðað.

Í strategiini verður vitlíki brúkt sum eitt yvirskipað hugtak fyri tøkni, amboð og arbeiðshættir, sum kunnu stuðla undirvísing, læring, eftirmeting, fyrisiting og menning. Í arbeiðinum við strategiini skal havast í huga, at ymisk nýtsla hevur við sær ymiskar møguleikar, váðar og krøv til førleikar.

Hugtakið talgildisbúgving verður somuleiðis brúkt samsvarandi støðisnámsætlanini og fevnir um førleikan at skilja, nýta og meta kritiskt og etiskt um talgilda tøkni og nýtsluna av henni.

Vit skulu læra at spyrja
vitlíki um hjálp til at
skilja, heldur enn at
biðja um úrslit

- Næmingur

Stevnumið

Í 2032 hefur vitlíki ein skipaðan og væl grundaðan leiklut í føroysku útbúgvingarskipanini. Vitlíki verður nýtt, tá tað hefur eitt greitt námsfrøðiligt ella fakligt endamál og styrkir læring, føroyskt mál, fakliga menning og sjálvstøðuga hugsan. Læring skal vera í miðdeplinum: næmingurin og tann lesandi sum lærandi, lærarar og undirvísarar sum fakligir og námsfrøðiligir leiðarar og felagskapurin sum grundarlag undir trivnaði, menning og inklusjón.

Vitlíki skal stuðla læring og fakligari dygd uttan at koma í staðin fyri grundleggjandi kunnleika og førleikar. Hetta krevur greiðar karmar, so næmingar og lesandi vita, nær vitlíki stuðlar læring, og nær tey sjálvi skulu vísa fakliga fatan og arbeiðslag. Menniskjað skal ráða yvir tøkni, ikki øvugt. Nýtslan skal byggja á støðisførleikarnar lesing, skrivning, rokning, munnligt samskipti og talgildisbúgving og samstundis styrkja reflektiún, kritiska hugsan, fakliga døming og evni at arbeiða við torgreiddum spurningum.

Tað skal vera greiður samanhangur millum førleikamál, undirvísing, nýtslu av vitlíki og eftirmeting, so tað er greitt, hvørjar førleikar næmingar og lesandi skulu kunna vísa við vitlíki, og hvørjar teir skulu kunna vísa uttan vitlíki.

Tilmæli skal gerast um, nær vitlíki eigur at verða tikið í nýtslu í undirvísingini, og nýtslan skal lagast eftir aldri, búgving, útbúgvingarstigi og endamáli. Støðisførleikar í lesing, skrivning, rokning, munnligum samskipti og sjálvstøðugari hugsan skulu verða raðfestir fyrst.

Føroyska útbúgvingarskipanin skal hava greiðar, samanhangandi og liðiligar karmar fyri menning og nýtslu av vitlíki. Arbeiðið skal byggja á føroyskt mál, føroyskar fortreytir og eitt sterkt vitanargrundarlag, har gransking, royndir og samstarv verða savnað, ment og miðlað gjøgnum ein sjónligan miðlingarpall.

Regluverk, vegleiðingar og arbeiðshættir skulu javnan endurskoðast, so myndugleikin kann fremja neyðugar tillagingar skjótt, trygt og fakliga væl grundað, tá tøkni og tørvirnir broytast.

Málið er, at næmingar og lesandi fáa førleikar at brúka vitlíki og nýggja tækni sjálvstøðugt og ábyrgdarfult, og at lærarar, undirvísarar og leiðslur hava neyðugar førleikar at undirvísa, stuðla og leiða menningina. Arbeiðið skal samstundis tryggja javnbjóðis atgongd, so næmingar og lesandi við serligum tørvi ikki standa verri, tá tækni, undirvísing, eftirmeting og próvtøkur verða ment og broytt.

Strategisk átøk

Stevnumiðið verður framt í verki gjøgnum fyra strategisk átaksspor:

- 1. Undirvísing og læring**
- 2. Eftirmeting og próvtøkur**
- 3. Førleikamenning**
- 4. Gransking og miðling**

Raðfylgjan er ikki ein raðfesting, men lýsir eina heild, har undirvísing og læring, eftirmeting og próvtøkur, førleikamenning og gransking og miðling stuðla hvørjum øðrum. Hvørt spor er skipað eftir málum fyri 2027, 2029 og 2032: fyrst átrokandi broytingar, síðani breiðari íverksetan og at enda ein varandi, liðilig og regluliga eftirmett og dagførd skipan.

Undirvísing og læring

2027

Nýggjar undirvísingargongdir við vitlíki eru royndar í útvaldum skúlum, lærugreinum og útbúgvingarstigum. Næmingar og lesandi hava fingið innleiðslu í ábyrgdarfulla og kritiska nýtslu av vitlíki. Vitlíkisamboð verða roynd og eftirmett.

2029

Royndararbeiðið er eftirmett og verður, har úrslitini geva fakligt og námsfrøðiligt grundarlag fyri tí, tillagað og víðkað til fleiri lærugreinar og útbúgvingarøki. Námsætlanir og skeiðslýsingar eru dagfórdar við førleikamálum innan talgildisbúgving, harundir vitlíkisfatan og -nýtslu, við greiðum stigvøksstri eftir aldurs- og útbúgvingarstigi. Vitlíkisamboð eru tikin í nýtslu á útvaldum økjum.

2032

Námsætlanir, undirvísing og vitlíkisamboð verða regluliga dagfórd samsvarandi tøkniligari menning og broyttum førleikakrøvum. Skipanin er liðilig og lætt at umsita. Tøknin verður nýtt, tá hon styrkir læringarúrtøkuna, sjálvstøðugt fakligt arbeiði og menningina av teimum kunnleikum og førleikum, sum útbúgvingarskipanin byggir á. Lærarar og undirvísarar hava framvegis námsfrøðiligu leiðsluna.

Eftirmeting og próvtøkur

2027

Eftirmetingar- og próvtøkuhættir eru endurskoðaðir við atliti at vitlíki, og fyrstu leiðreglur og áttokandi broytingar eru settar í verk. Fyrstu royndir við munnligari verju, skjalfesting av arbeiðsgongdum og øðrum eftirmetingarhættum eru settar í verk í fólkaskúla, miðnámi og viðkomandi hægri útbúgvingum. Samanhangur er millum nýtslu av vitlíki í undirvísing og tað, sum næmingar og lesandi skulu kunna vísa við ella uttan vitlíki í eftirmeting og próvtøku. Føroysk prógv varðveita atgongd til framhaldsútbúgvingar uttanlands.

2029

Nýggir eftirmetingar- og próvtøkuhættir eru íverksettir í fólkaskúla, á miðnámi og í viðkomandi hægri útbúgvingum. Størri rúm er fyri munnligari verju, portfolio, ávegiseftirmeting, veruleikanærum uppgávum og skjalfesting av arbeiðsgongdum, reflektiðnum og fakligum valum gjøgnum undirvísingartíðina.

2032

Eftirmetingar- og próvtøkuskipanin verður regluliga eftirmett og dagfórd í samsvari við tøkniliga menning og broytt førleikakrøv. Skipanin er liðilig, gjøgnumskygd og tryggjar rættvísa meting og atgongd til framhaldsútbúgvingar uttanlands. Eftirmeting byggir í størri mun á próvførslu, metingarevni, reflektiðnum og skjalfesting av arbeiðsgongdum enn á endaliga úrslitið einsamalt. Endalig faklig meting og ábyrgd liggja altíð hjá fakfólki.

Førleikamenning

2027

Grundleggjandi førleikamenning av lærarum, serlærarum, undirvísarum og leiðslum er sett í verk. Dentur verður lagdur á talgildisbúgving og námsfrøðiliga nýtslu av vitlíki, so lærarar, undirvísarar og leiðslur fáa førleikar at brúka tøkna á ein fakliga og námsfrøðiliga væl grundaðan hátt.

2029

Felags førleikakrøv og stigvøkstur eru skipað tvørtur um útbúgvingarskipanina. Allir lærarar, undirvísarar og leiðslur hava førleikar at brúka, meta um og leiða ábyrgdarfulla nýtslu av vitlíki.

2032

Førleikamenningin av lærarum, undirvísarum og leiðslum er ein samanhangandi og regluliga dagførd skipan. Lærarar, undirvísarar og leiðslur hava førleikar at taka fakliga støðu til, nær og hvussu vitlíki og nýggj tøkni eiga at verða nýtt, og nær aðrir arbeiðshættir eru best egnaðir til at røkka námsfrøðiligum og fakligum málum.

Gransking og miðling

2027

Granskingar- og miðlingararbeiðið er fyrireikað við granskingarmálum, aktiónsgransking og skipaðari innsavnan av royndum. Fyrstu úrslitini verða miðlað gjøgnum ein sjónligan miðlingarpall, sum er í umbúna.

2029

Gransking í námsfrøðiligari nýtslu av vitlíki er styrkt. Ein virkin miðlingarpallur miðlar vegleiðingar, dømi og stuðulsamboð. Førleikar eru bygdur upp á Setrinum.

2032

Gransking, undirvísing, samstarv og miðling eru lögð í fastar karmar, sum tryggja, at arbeiðið við vitlíki byggir á nýggjastu vitan og tøkni, føroyskt mál, føroyskt dátugrundarlag og føroyskar fortreytir. Ein sjónligur miðlingarpallur savnar og miðlar vitan og royndir til undirvísingarverkið.

Eg hevði ynskt, at lærarar lærdu meira
um vitlíki og dugdu at vísa okkum,
hvussu mann skal brúka tað

- Næmingur

Íverksetan

Strategiin verður framd við støði í einari samanhangandi, men liðiligari verkætlanarskrá. Endamálið við verkætlanunum er ikki einans at menna vitan, tøkni, tilfar og leiðreglur, men at tryggja, at strategisku málini verða sett í verk og tikin í nýtslu í føroyska skúlaverkinum. Samstundis skal verkætlanarskráin geva politisku skipanini eitt greitt grundarlag til at raðfesta og fígga arbeiðið.

Vitlíki og talgild tøkni mennast skjótari enn flestu onnur øki. Verkætlanarskráin er tí eitt leiðbeinandi uppskot, sum skal kunna tillagast, tá ið nýggj vitan, teknilig menning, royndir ella politiskar raðfestingar geva grundarlag fyri tí.

Royndarskúlar

Lýsing

Royna, eftirmeta og seta nýggjar undirvísingargongdir við vitlíki í verk í útvaldum skólum, lærugreinum og útbúgvingarstigum. Verkætlanin skal skjalfesta læringarúrtøku, námsfrøðiliga dygd og tryggja, at góðar royndir verða umsettar til undirvísing, vegleiðingar og breiðari íverksetan.

Høvuðsúrslit

Eftirmettar undirvísingargongdir og góðar royndir eru tiknar í nýtslu og

førdar inn í viðkomandi námsætlanir og skeiðslýsingar.

Ábyrgd/samstarv

Skúlar, Undirvísingarástýrið, Nám, Setrið og fakligir bólkar.

Átaksspor

1, 4

Tíðarskeið

2026–2029

Vitlíkisamboð

Lýsing

Menna, royna, góðskumeta og seta vitlíkisamboð í verk í samstarvi við námsfrøðiligan og tøkniligan serkunnleika. Dentur verður lagdur á læringarúrtøku, námsfrøðiliga dygd, føroyskt mál, føroyskar fortreytir, javnbjóðis atgongd og inklusjón. Amboðini skulu stuðla læringartilgongdini við spurningum, vegleiðing, reflektið, sjálvstøðugum arbeiði og veruleikanærum læringartilgongdum og samstundis byggja víðari á kunnsleika og førleikar, sum útbúgvingarskipanin byggir á.

Høvuðsúrslit

Góðskumett og tillagað vitlíkisamboð eru tikin í nýtslu og stuðla læring, fakligari fatan, sjálvstøðugum arbeiði og veruleikanærum læringartilgongdum.

Ábyrgd/samstarv

Undirvísingarástýrið, Nám, Setrið, skúlar og tøkniligir samstarvspartar.

Átaksspor

1, 4

Tíðarskeið

2027–2029

Eftirmeting og próvtøkur

Lýsing

Menna, royna og seta í verk eftirmetingar- og próvtøkuhættir, sum leggja dent á fakligt hegni, metingarevni, próvførslu, reflektión, sjálvstøðugt arbeiði og skjalfesting av arbeiðsgongdum. Verkætlanin skal raðfestast sum átrokandi, tí vitlíki og onnur talgild amboð broyta fortreytirnar fyri próvførslu. Eftirmetingin skal í størri mun byggja á arbeiðsgongdir, skjalprógvan, munnliga verju og fakligar grundgevingar, so næmingar og lesandi fáa høvi at vísa, hvussu tey arbeiða, hugsa og taka fakligar avgerðir, bæði við og uttan vitlíki. Leiðreglur skulu gerast tøkara so tíðliga sum gjørligt og tryggja rættvísar, rættvísandi, gjøgnumskygdar og álítandi próvtøkur, eisini fyri næmingar við

serligum tørvi. Samstundis skal altjóða viðurkenning av føroyskum prógvum varðveitast.

Høvuðsúrslit

Dagførdir eftirmetingar- og próvtøkuhættir eru settir í verk, ið tryggja rættvísandi, rættvísa og gjøgnumskygda meting av kunnleika og førleikum.

Ábyrgd/samstarv

Nám, skúlar og próvtøkufakligir førleikar.

Átaksspor

2, 3

Tíðarskeið

2026–2029

Námsætlanir og skeiðslýsingar

Lýsing

Dagføra og seta í verk námsætlanir og skeiðslýsingar við greiðum førleikamálum fyri talgildisbúgving, herundir vitlíkisfatan og vitlíkisnýtslu. Arbeiðið skal greina, hvat tøkniligan merkir á ymisku aldurs- og útbúgvingarstigunum, og tryggja samanhag millum læring, eftirmeting og førleikakrøv. Talgildisbúgving og tøkniligan kunnu mennast stigvíst, eisini uttan beinleiðis nýtslu av vitlíkisamboðum. Beinleiðis nýtsla av vitlíki skal byggja á fakligt endamál, búgving og tryggja stóðisførleikar. Arbeiðið skal samstundis varðveita og menna kunnleika og førleikar víðari, sum eru grundarlagið undir læring, alþúgving og fakligari dygd, og tryggja, at næmingar og lesandi duga at meta um, nær vitlíki er hóskandi, og nær aðrir arbeiðshættir eru betur egnaðir.

Námsætlanir og skeiðslýsingar skulu skipast soleiðis, at tær lætt og regluliga kunnu dagførast í samsvari við tøkniliga menning og broytt førleikakrøv.

Høvuðsúrslit

Dagfóðar námsætlanir og skeiðslýsingar eru settar í verk við greiðum førleikamálum, stigvøkstri og samhangnum millum førleikamál og eftirmeting.

Ábyrgd/samstarv

Nám, Setrið og fakligir bólkar.

Átaksspor

1, 2, 3

Tíðarskeið

2026–2029

Vit mugu skilja betur millum ymisk sløg
av læring í hvørjari lærugrein sær,
og vit mugu tora at gera próvtøkuhættir,
sum testa bæði úrslit og tilgongd

– Frá verkstovu um gransking

**Vitlíki skal nýttast við
greiðum námsfrøðiligum endamáli**

– Fakfelagsumboð

Grundleggjandi førleikamenning

Lýsing

Menna og fremja skeið, stuðulstilboð og vegleiðandi tilfar fyri lærarar, undirvísarar og leiðslur innan talgildisbúgving og námsfrøðiliga nýtslu av vitlíki. Førleikamenningin skal lagast eftir leikluti og tørvi, herundir serlig tilboð til tey, sum arbeiða við næmingum við serligum tørvi. Dentur verður lagdur á fakliga døming, kritiska hugsan og førleikan at meta um, nær arbeiðshættir við ella uttan vitlíki eru best egnaðir. Førleikamenningin skal eisini geva lærarum og undirvísarum tíð og fakligt ráðsúrúm at royna, reflektera og menna nýggjar arbeiðshættir. Leiðslur skulu samstundis fáa førleikar at leiða ábyrgdarfulla nýtslu av vitlíki og skapa karmar fyri, at nýggjar arbeiðshættir verða royndir, eftirmettir og mentir í praksis. Arbeiðið skal tryggja felags praksis tvørtur um skúlar og útbúgvingarstig, so næmingar og lesandi fáa javnbjóðis móguleikar at nýta vitlíki á ein fakliga væl grundaðan hátt.

Høvuðsúrslit

Felags førleikagrundarlag er sett í verk, og skipað førleikamenning er í gongd tvørtur um útbúgvingarskipanina. Lærarar, undirvísarar og leiðslur hava atgongd til skeið, vegleiðingar og leiðslutilboð, sum stuðla ábyrgdarfullari og fakliga grundaðari nýtslu av vitlíki.

Ábyrgd/samstarv

Nám, Setrið, skúlaleiðslur og fakligir samstarvspartar.

Átaksspor

3

Tíðarskeið

2026–2029

Talgildisbúgving á Námsvísindadeildini

Lýsing

Gera talgildisbúgving og vitlíki til ein samanrunnan part av námsfrøðiligu útbúgvingini av lærarum og undirvísarum. Arbeiðið skal tryggja, at komandi lærarar og undirvísarar fáa førleikar at brúka, meta um og leiða námsfrøðiliga nýtslu av vitlíki.

Høvuðsúrslit

Talgildisbúgving og vitlíki eru samanrunnin í námsfrøðiligu útbúgvingini og eftirútbúgvingartilboðum til lærarar og undirvísarar.

Ábyrgd/samstarv

Setrið

Átaksspor

3

Tíðarskeið

2027–2032

Gransking í námsfrøðiligari nýtslu av vitlíki

Lýsing

Byggja upp skipaða gransking og aktións-gransking í námsfrøðiligari nýtslu av vitlíki við støði í føroyskum máli og føroyskum fortreytum. Verkætlanin skal styrkja føroyskt vitanar-, máls- og dátugrundarlag, byggja varandi samstarv og tryggja, at gransking verður umsett til praksis og raðfestingar.

Høvuðsúrslit

Granskingarúrslit, føroyskt vitanar-, máls- og dátugrundarlag og nýggj vitan eru tikin í nýtslu í menning, raðfesting og íverksetan í útbúgvingarskipanini.

Ábyrgd/samstarv

Mentamálaráðið, Undirvísingarstýrið, Nám, Setrið, Granskingarráðið og viðkomandi samstarvspartar í Føroyum og altjóða.

Átaksspor

4

Tíðarskeið

2026–2032

Miðlingarpallur

Lýsing

Menna og reka ein felags miðlingarpall, sum savnar gransking, royndir, vegleiðingar, dømi og stuðulsamboð. Pallurin skal umseta vitan til praksis og stuðla íverksetan og menning í øllum undirvísingarverkinum av føroyskum.

Høvuðsúrslit

Ein virkin og regluliga dagførdur miðlingarpallur er tikin í nýtslu í undirvísingarverkinum.

Ábyrgd/samstarv

Nám og viðkomandi samstarvspartar.

Átaksspor

4

Tíðarskeið

2027–2032

Andsagnir
(fyrir og imóti)

at vit skulu hugsa kritískt
fyrir að brúka ~~AI~~ AI

Brúka það á
skynsamán hátt

Teir víðmála í samman
farum að brúka það

Sprá:
ans, dóttur mín

Lærarar eru gróður
í læran. Lærar okkur að
lesa vitleiki, hvernig
við getum brúka það

gur
er

Undirvísan
er oftast bæt, samur
ofta verri, sum nýjungum
við getum vitleiki
(þessi eru oftast farnir)
spilað og vitleiki

það er vitleiki
á undirvísing

brúkar það eitt sinn

Hann brúkar vitleiki
sjálfur

Brúkar það
au og á

Sprá:
Lærar okkur að vera sum verin
sum hvernig við getum vitleiki, bít

Lærarin hugsar bara um
hamingin, ekki um sig sjálfan
og framtíðina

Spennandi
áhugavert

"Vitleiki fer að taka
mitt arbeiði"

Lærarin telur að hann sé
er líka viktigin ná að
vitleiki er so kent

telur seg útskiftan

"Vitleiki fer að
taka gott arbeiði"

Útskiftan av A.I

LÆRIR UM NÝTNA

hugur s
um h
nag
f. und
vitlei

Eitt

Huga

Brúkar ~~AI~~ AI
sjálfur

það er vitleiki

það er vitleiki
það er vitleiki

gvast í um það
það er vitleiki

Stúrin

Stúrin

það er vitleiki
það er vitleiki

Stúrin

það er vitleiki
það er vitleiki

það er vitleiki
það er vitleiki

það er vitleiki
það er vitleiki

það er vitleiki
það er vitleiki

það er vitleiki
það er vitleiki

Lærugrein í tæknifatan

Lýsing

Greina og lýsa í hvønn mun vit skulu menna og seta í verk lærugreinina tæknifatan við fakligum grundarlagi, námsætlan, undirvísingartilfari og greiðum stigvækstri tvörtur um útbúgvingarstig. Arbeiðið skal nágreina fakliga innihaldið í tæknifatan og tryggja formlega góðkenning av lærugreinini. Endamálið er at geva næmingum førleikar at skilja, nýta og kritiskt meta um tækni og at meta um, nær talgildir, vitlíkisgrundaðir ella aðrir arbeiðshættir eru best egnaðir.

Høvuðsúrslit

Lærugrein í tæknifatan er sett í verk við námsætlan, undirvísingartilfari og greiðum stigvækstri.

Ábyrgd/samstarv

Setrið, Náms, skúlar og viðkomandi fakligir førleikar og samstarvspartar.

Átaksspor

3, 4

Tíðarskeið

2027-2032

Íverksetanin av verkætlanarskránni verður skipað við greiðari stýring, ábyrgd og verkætlanarleiðslu. Ein yvirskipaður verkætlanarleiðari hevur ábyrgd av samlaðu skránni og skal tryggja samanhang, framdrátt og íverksetan tvørtur um verkætlanirnar. Verkætlanarleiðarin verður staðsettur í einari umsitingarligari eind, har neyðugur serkunnleiki, íverksetanarførleiki og royndir eru til staðar.

Arbeiðið skal byggja víðari á og styrkja verandi faklig umhvørvi heldur enn at byggja upp nýggjar umsitingarligar skipanir. Hetta skal tryggja greiða ábyrgd og fakliga dygd og gera tað møguligt at fremja avgerðir og tillagingar skjótt og fakliga væl grundað.

Hvør verkætlan skal hava fakliga skikkaða verkætlanarleiðslu við greiðari ábyrgd fyri framdrátti og úrslitum. Fleiri verkætlanir kunnu

eftir tørvi verða savnaðar undir somu leiðslu fyri at tryggja samanhang, gagnnýtslu av tilfeingi og felags framdrátt. Fyri hvørja verkætlan verður gjørd ein neyvari verkætlanarlýsing, sum greinar endamál, ábyrgd, áhugapartar, tíð, tilfeingi, metingarstöði, váðar og væntað úrslit.

Arbeiðið verður skipað liðiliga, so royndir, gransking og nýggj vitan skjótt kunnu nýtast til at dagføra vegleiðingar, arbeiðshættir, amboð og komandi raðfestingar. Á serliga átrokandi økjum, eitt nú eftirmeting og próvtøkum, skal arbeiðið kunna fremjast við skjótum royndum, avgerðum og tillagingum, uttan at faklig dygd, rættartrygd og javnbjóðis atgongd verða sett til viks. Samstundis skulu royndir við vitlíki, har tað er møguligt, byggja á gransking, skjalfestar royndir og eina greiða fakliga ella námsfrøðiliga grundgeving fyri væntaðari nyttu. Umráðandi er tí, at umsitingin hevur neyðugar heimildir

Regluverk, vegleiðingar og dátutrygd

Lýsing

Greina, dagføra og seta reglur, vegleiðingar og mannagongdir í verk fyri vitlíki og nýggja tøkni. Arbeiðið skal tryggja etiska nýtslu, dátutrygd, greiða ábyrgd og hóskaði heimildir. Reglur og vegleiðingar skulu taka atlit at váðanum við ymiskari nýtslu og tryggja menniskjaliga fakliga ábyrgd og eftirkanning, tá avgerðir kunnu fáa týðandi avleiðingar fyri næmingar, lesandi ella starvsfólk. Skipanin skal vera liðilig og kunna tillagast tøkniligari menning og broyttum tørnum. Arbeiðið skal samstundis stuðla størri føroyskum ræði á dátum, amboðum og talgildum loysnum í undirvísingarverkinum.

Høvuðsúrslit

Reglur og vegleiðingar eru dagfórdar og settar í verk, ið tryggja greiða ábyrgd, hóskaði heimildir, dátutrygd og eina liðiliga og umsitingarlætta skipan við størri føroyskum ræði á dátum og amboðum.

Ábyrgd/samstarv

Mentamálaráðið, Undirvísingarstýrið og Námsfrøðiliga og Løgfrøðiliga Førlæing.

Átaksspor

Øll

Tíðarskeið

2026–2029

at taka avgerðir og fremja tillagingar innan karmarnar í strategiini.

Arbeiðið skal vera kjølfest í politisku skipanini og hjá avvarðandi myndugleikum og stovnum, so avgerðir um raðfesting, fígging og íverksetan byggja á felags ábyrgd og greiðan ognarlut. Samstarv við kommunur, stovnar og privatar partar kann verða við til at styrkja fígging, menning og íverksetan, tá tað stuðlar endamálinum í hesi strategi.

Sum strategi fyri undirvísingarverkið leggur hon eitt týðandi fakligt grundarlag undir samlaða føroyska arbeiðið við vitlíki. Tilgongdin verður samskipað við heildarætlanina fyri vitlíki hjá Talgildu Føroyum, so samanhangur verður tryggjaður millum undirvísingarverkið og aðrar landsumfatandi raðfestingar á økinum.

Viðkomandi stovnar, skúlar, fakfeløg, næmingar og lesandi, myndugleikar og ráðgevar við serkunnleika í tøkni, dátutrygd og námsfrøðiligum loysnum verða knýtt at arbeiðinum eftir tørvi. Fakfeløg verða hoyrd, tá átøk ávirka arbeiðstíð, arbeiðsviðurskipti og námsfrøðiliga praksis, og viðkomandi serkunnleiki verður tikin við, tá talan er um atkomu, brek ella serligan tørv.

Har tørvur er á tí, verður samstarvið skipað tvørtur um undirvísingar-, almann- og heilsuøki, so næmingar og lesandi við breki ella serligum tørvi verða loftaðir tíðliga í tilgongdini.

Framhaldsviðgerðin verður skipað við regliligum stóðumetingum, dagfórdari verkætlanarskrá og tilmælum um komandi raðfestingar og fígging.

Menniskjað skal ráða yvir tøknini og ikki øvugt!

– Fakfelagsumboð

Politisk raðfesting

Skal strategiin fremjast í verki, krevur tað politiskar avgerðir um ábyrgd, heimildir, fígging og raðfesting av teimum átøkum, sum eru lýst í strategiini. Íverksetanin fer at krevja munandi fígging, serliga tey fyrstu árin, tá grundarlagið undir íverksetanini skal leggjast. Afturat hesum kemur arbeiði, sum kann fremjast innan verandi rakstrar-karmar hjá avvarðandi stovnum ella við møguligum umraðfestingum.

Umráðandi er at seta arbeiðið í verkætlanar-skránni í gongd beinanvegin. Fyri at geva

politisku skipanini eitt neyvari grundarlag undir fyrstu avgerðunum verður mælt til, at ein yvir-skipaður verkætlanarleiðari verður settur skjótast til ber. Verkætlanarleiðarin skal, saman við við-komandi fakfólki og stovnum, fara undir neyvari fyrireiking av einstøku átøkunum, herundir tørvi á tilfeingi, fígging og komandi raðfestingum.

Fígging og raðfesting eiga sostatt at verða knýtt at einari stigvísari íverksetan, har fyrstu stigin kunnu takast skjótt, og har komandi avgerðir byggja á eitt neyvari fakligt og fíggarligt grundarlag.

Niðurstøða

Vitlíki og nýggj talgild tøkni broyta grundleggjandi fortreytirnar fyri undirvísing, læring, eftirmeting og arbeiðslívi. Føroyska útbúgvingarskipanin má tí mennast samsvarandi, so børn, ung og vaksin fáa ta vitan og teir førleikar, sum tað krevur.

Verður strategiin framd, fær føroyska útbúgvingarskipanin betri fortreytir fyri at styrkja grundleggjandi kunnleika og førleikar, sum skipanin byggir á, og til at gagnnýta møguleikarnar í vitlíki til læring, eftirmeting og gransking. Tað krevur greiða politiska raðfesting og neyðuga fígging,

og gevur samstundis eitt felags grundarlag fyri at menna útbúgvingarskipanina stígvíst og ábyrgdarfult.

Hetta er ein íløga í føroyska útbúgvingarverkið, í føroyskt vitanargrundarlag og í tíðarhóskandi førleikar. Við greiðum politiskum raðfestingum kunnu Føroyar styrkja sítt kappingarføri, byggja upp føroyska vitan og tøkni og tryggja, at komandi ættarlið fáa førleikar at virka, taka støðu og luttaka í einum upplýstum og demokratiskum samfelagi, har menniskjað ræður yvir tøkni og ikki øvugt.

NÁM

